

ОЦІНКА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ: ПІДХОДИ ТА ПРОБЛЕМИ

Шилова Ю.О., гр. Е-23

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Руденко І.В.
Харківський державний університет харчування та торгівлі

У сучасному суспільстві інтелектуальний капітал стає основою національного багатства, визначає конкурентоспроможність економічних систем та є ключовим ресурсом їхнього розвитку.

Постановка й вирішення проблеми оцінки інтелектуального капіталу ґрунтується, насамперед, на аналізі економічної сутності даної категорії. Інтелектуальний капітал – це здатні створювати нову вартість (дохід) інтелектуальні ресурси, представлені людським і машинним інтелектом, а також інтелектуальними продуктами, створеними самостійно або залученими як засоби створення нової вартості (доходу). Складається він із трьох компонент: людського, організаційного та споживчого капіталу.

Для оцінки інтелектуального капіталу важливим є те, що його складові взаємодіють між собою, тому недостатньо інвестувати в кожний з них окремо. Людський, організаційний та споживчий капітали повинні підтримувати один одного, створюючи синергетичний ефект, і тоді відбувається перехресний вплив одних видів нематеріальних активів на інші.

При проведенні інновацій та будь-якого відновлення особливо слід зазначити цінність людського капіталу, який має безпосереднє відношення до людини. Це знання, практичні навички, творчі й розумові здібності людей, їхні моральні цінності, культура праці.

Інтелектуальному капіталу належить провідне місце у системі стратегічного менеджменту як одному з головних інструментів створення конкурентних переваг на тривалий період. З огляду на це представляє інтерес виділення й дослідження факторів, що формують цілісність інтелектуального капіталу підприємства.

В Україні є істотні резерви для розвитку інтелектуального капіталу: накопичено значний людський капітал, що виражається у високому рівні освіти населення й значної частки працівників, зайнятих наукою. Проте організаційний та споживчий капітал розвинені ще недостатньо. При успішному розвитку цих двох складових інтелектуального капіталу можна одержати значний синергетичний ефект, виражений у зростанні інтелектуального капіталу країни в цілому й окремих економічних суб'єктів.